

Repetitio Clem. I. Ut Clericorum De Officio Ordinarii

Aufréri, Étienne

Leodii, 1702

Quinta Quæstio. Quinto principaliter quæritur, an Episcopus vel alius Judex Ecclesiasticus laicum purum capere possit & carcerare pro crimine Ecclesiastico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63069](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63069)

niversalis Ecclesiæ, & non potest etiam cum Cardinalibus. Aut non ex toto, & potest cum consilio Cardinalium, si est quid arduum, alias solus potest. Si autem in parte, & tunc solus Papa potest. sic etiam potest illegitimum legitimum facere, & contra *de cleri. conjuga. olim.* Si de inferioribus dicit quod non possunt per. *gloss. Inno. in cap. dilectus. de tempo. ordi.* Si vero quæritur quo ad effectum non consummatum, dic quod libera voluntate disponentis tolli potest, sic loquitur. *cap. in nostra. de injuriis & gloss. ibi,* & sic potest intelligi *gloss. Inno. in præallega. cap. cum ad monasterium secundum. Fran.*

Ex his igitur patet evidenter quod ex quo Papa in parte tollere potest privilegium fori, & *cap. si quis suadente,* à fortiori poterit causas, civiles & criminales Clericorum sæcularibus Judicibus delegare, tunc enim cognoscent auctoritate delegantis, cujus jure funguntur, non jure proprio. Et ita etiam tenet idem Fran. *in præallega. cap. perpendimus,* in distinctione quam facit ad quætionem an, & quando Clericus possit à Laico Judice judicari, ita quod judicans Ecclesiasticam libertatem non dicatur violare,

QUINTA QUÆSTIO.

Quinto principaliter quæritur, an Episcopus vel alius Judex Ecclesiasticus laicum purum capere possit & carcerare pro crimine Ecclesiastico.

Et

ET videtur primo quod non, quia jurisdictio-
nes sunt distinctæ. 96. di. cap. cum ad verum.
de judi. cap. novis. in principio ad hoc, cap. cum
Episcopus de offi. ordi. lib. 6. Ubi de libero Ar-
bitrio super exercitio jurisdictionis loquitur genera-
liter cum descendit ad capturas personarum, se re-
strinxit ad personas Ecclesiasticas, ad idem cap.
quavis de pœnis. lib. 6. de senten. excom. cap. us
famae. de verb. signi. cap. novimus. pro hoc etiam
l. placet. C. de sacrosan. Eccles. ubi Episcopus ex-
communicat sacrilegum, ubi iudex laicus deporta-
vit, ut in authen. de man. principum. §. si vero.
col. 3. ubi innuitur, quod præses cum Episcopo
cognoscere debeat & sic non solum Episcopus. Item
in his casibus Episcopus debet uti censura Eccle-
siastica. cap. Cum laicus. de fo. compe. lib. 6. ubi
loquitur de perjurio, quod est crimen Ecclesiasticum.

Et pro hac parte facit stilus curiæ parlamenti,
sub rubrica; quorum cognitio specialiter pertinet
ad regem, ubi dicitur, quod iudex spiritualis
non potest arrestare vel capere laicum delinquen-
tem infra suam jurisdictionem, spiritualement, vel in-
fra locum jurisdictionis vel ubi ipsam exercet; sed
procedat contra eos monendo vel excommunican-
do, hoc verum nisi mortem vel aliud crimen de-
testabile commisisset, ut ibidem tenet Deci. Capel-
la, questions. 340. secundum ordinem meum.

In contrarium facit quia qualitas delicti
fecit illum de foro Ecclesiæ, C. de Epis. & Cle-
ri. authen. item nulla. & ibi no. de foro compe.
cap. cum sit generale. & cap. ex tenore. præ-

*præterea ca. 1. de offic ordin. non distinguit inter Clericos & laicos sed dicit indistincte, quod potest ulcisci adultera & similia, & si opus fuerit brachium invocare sæculare &c. quasi dicat, quando impediretur tunc invocet auxilium iudicis sæcularis alias ipse faciat, & videtur *tex. in anthen. causaque, cum monacho in fi. C. de Episcop. & Clem. ad idem fa. cap. felicitis de pe. lib. 6. ubi in illo tam gravi sacrilegio reservatur iudicibus sæcularibus poenarum temporalium impositio, non detracto, illi superioritati, & supremæ potestati, quam Papa habet supra Imperium, de quo in ca. novit, sup. de iudi, & in cap. causam qui filij sint legit,**

Præmissis non obstantibus communiter tenetur Prælatos inferiores potestatem de qua quæritur, in laicos non habere, præterquam in crimine hæresis de quo non dubitatur, ut patet in *cap. ut commissi de hæreticis libro 6. & apertius in Cler. 1. infr. eo titu. secundum Io. An. in not. pereum in Specul. super tit. de offic ordi. & illæ fuerunt rationes Oldra, ut patet in consilio suo 86*

Petrus de Ancha in *cap. ea quæ, de regulis iur. lib. 6.* dicit se non bene capere de quibus Prælati inferioribus sentiat Io. Andr. & An. per illa verba *Inferiores Prælatos &c.* intelligat, etiam de Episcopis, Et ideo dicit se credere quod pro Ecclesiasticis criminibus, vel alijs causis laicorum quæ agitantur coram Iudice Ecclesiastico, non possit ipse iudex Ecclesiasticus capere vel exequi laicos capiendos personas ipsorum.

Movetur primo per ea quæ notat Io. An. in *cap.*

cap. si. significasti. de offic. dele. in novella in illa quaestione, utrum iudex Ecclesiasticus possit dare possessionem rerum saecularium, firmat post Hosti. quod licet de istis possessionibus quandoque cognoscat, ut de 10
dote & similibus ut *cap. 3. de dona. inter virum & uxorem*, tamen non potest per se dare possessionem, sed ad ordinarium saecularem recurrat. *qui si. sint legit. cap. causam. 2. 11 quaest. 1. cap. de persona 96 distinct. cap. cum. ad verum alle. Hosti. c. postulasti. de foro compe.* ubi executio realis debet fieri per iudicem territorij, in quo sita est possessio, licet alius sententiam tulerit. Et si hoc est in rebus, multo fortius in personis videtur prohibita captura.

Item licet in certis casibus iudex Ecclesiasticus habeat jurisdictionem in personis & causis laicorum, de 111
quo late per Sicul. *in praealle. cap. cum sit generale*. Non sequitur: ergo habet actualem executionem. haec enim non conceditur, nisi in subditos & in suo territorio, ut *cap. Romana. §. contrahentes de foro compe. lib. 6. & l. cum unus §. is qui ff. de bo. autor. judi. possi.*

Laicus autem licet ratione causae sortiatur forum Episc. non tamen per hoc dici potest subditus, ut dicit 104
gloss. in simili. in cleri. 1. infra de fo. compe. & in multis similibus casibus hoc contingit, quod jura dent alicui 111
potestatem cognoscendi, sed non actualiter exequendi. ut in *l. à Divo Pio in prin. ff. de re judi. & l. 4. ff. de dam. infect.*

Præterea licet territorium & dioecesis repræsententur in eodem situ, loco, sive subiecto, tamen territorium dici potest quo ad laicos & ipsorum possessiones & bona, quod vero ad Clericos, Ecclesias, & eorum bona potest dici Dioecesis, *fa. cle. ne Romani de*

146 REPETIT. CLEM. I.

elect. Licet ergo quandoque ratione casuum emergentium Iudex Ecclesiasticus cognoscat inter laicos & de bonis ipsorum: & e converso Iudex Laicus de causis Clericorum: tamen executio actualis suo videtur iudici reservanda, hoc est illi qui habet personam subditam, & bona in suo territorio, & hoc faterentur canonistæ de levi & e converso, videlicet quod Iudex laicus cognoscit de causa Clericali vel de rebus suis, tamen coercere personas Ecclesiasticas vel ipsorum bona per executionem realem nisi de mandato episcopi non posset, ut *cap. ut famæ de sen. excom.*

Fa. quod no. *præallegat. cap. postulasti in novella*, utatur ergo eodem jure Episcopus in laicis & in bonis ipsorum, sicut vellet uti laicum in personis & bonis Clericorum, *argum. ff. quod quisque juris. cap. cum omnes, de consti.*

vj Non obstat ratio super qua fundatur opinio contraria scilicet quod ex quo habet Episc. potestatem cognoscendi de possessionibus laicorum: ergo debet habere potestatem exequendi; Nam ista consequentia non est bona cum quis cognoscit inter non-subditos vel de bonis non territorij, ut patet *in dicto §. contrahentes*

Nec obstat *autem. causa quæ cum monacho, in fine C. de Episc. & Cleri.* ubi datur potestas Episcopo detruendi laicum in carcerem: quia dicam ibi speciale sicut in hæresi dictum est.

Nec obstat *etiam in cap. i. de Offi. ordi. quia fa. pro.* dum subdit secundum quod canones censent: canones autem de hujusmodi captura laicorum vel executione in rebus laicalibus non expresse loquitur, sed de censura *de ver. signifi. cap. querenti.*

Non

Non debemus ergo absque canonibus hoc firmare, quia erubescimus, &c. *1. Illam C. de colla. & in authen. de triente & semisse. §. consideremus col. 3. & quod non est patrum decreto sancitum, &c. cap. inter corporalia de transla* vij

Dominicus *in cap. praealle. cum Episcopus*, refert viij
Io. de immol. hanc partem tenuisse ac dixisse, quod haec fuit ratio, quia Papa noluit tantam Episcopis potestatem concedere, ne jurisdictionem usurparent: & pro hoc dictum Inno *in praealleg. cap. significasti*, ut dicit, quod si est fienda executio in bonis laici, etiam eo casu quo Episcopus habet jurisdictionem in laicum, fiet executio per iudicem saecularem, eidem tamen Dominico, ut ibidem dicit, nunquam placuit ista opinio, quia primo habemus tex. quod in haeresi Episcopus capit laicum, ut clare probatur per jura superius alleg.

Item habemus tex. quod Episc. habet laicum carcerare pro crimine, quando committit crimen sortilegij, ut est *tex. & gloss. 26 quaest. 5. contra idolorum*, & illud tenet ibi gloss. quae dicit, quod pro crimine Ecclesiastico potest Episcopus Reos carcerare, & loquitur *next. de carceratione laicorum*. 105

Nec obstat si dicas quod istud sit crimen haeresis, & sic non differat a primo casu, differentia enim est inter ix
Haereticum & Sortilegum, ut satis probat diversitas *rubricarum. de haere. & de sortile*. Praeterea tex. habemus quod Episcopus Sacrilegium carcerat, ut patet *17 quaest. 4. cap. attendendum*.

Nec obstat si dicatur quod ille tex. non loquitur specificè de laicis, quia dico quod loquitur indefinitè, x
contra Sacrilegos, ergo indefinitè debet intelligi. *cap.*

K 4

si

148 REPETIT. CLEM. I.

fi Romanorum iq. distinct. quia Iudex Ecclesiasticus est Iudex competens contra laicum Sacrilegium, ut *in distinct. cap. cum sit generale. & c. conquestus de fo. compe.* ergo intelligitur contra quoscunque sacrilegos suae potestati subiectos.

- 107 Item Episcopus carcerat Laicum pro crimine stupri: ut patet *de adul. cap. 2.* quod cap. loquitur de Laico, quod patet: quia dicit quod ille erat poena legis civilis plectendus: ergo sequitur quod Laicus erat, quia Clerici non puniuntur poenis legalibus, ut *no. Inno isto tit. in cap. ad reprimendam.* insuper probat illum esse laicum, quia primo vult, quod contrahat matrimonium cum illa: ad quod bene fac. quod dicit Bal. *in l. 1. C. de sum. tri. 6. col. in ver. modo,* circa hoc ex his
- XI quod dicitur de iure probabiliter susti-

quid. p. 152. undecima conclusio.
Laicum purum pro crimine Ecclesiastico judici Ecclesiastico capere de jure licitum esse videtur.

NEC videtur bona responsio, quod sit speciale in his casibus; quia qui hoc dicit, debet allegare causam specialitatis, immò non carcerantur his casibus, quia sunt laici subjecti Ecclesiast. Et tex. alle. contrarium facilis est responsio, quia illi omnes text. inducuntur sumpto. ar. contrario ex quo imprimatur de captura. videtur quod non possit. Sed dico quod ar. illud non procedit, ubi contrarium reperitur statutum à jure. no. *gl. in cap. 2. & in cap. significasti de foro compe.* non enim sequitur; Episcopus excommunicat laicum; ergo non potest capere: quia istud ultimum non negat tex. expresse: unde servari vide in præsenti Civitate, quod ubi laici meri falsum testimonium coram officiali deponunt, capiuntur per eum, & ad scalam ponuntur, & ita determinantur *in questionibus Capelle deci 378* sed in aliis criminibus Ecclesiasticis, exceptis supra dictis, forte non admitterent Officiarij temporales. xij

SEXTA QUÆSTIO.

Ex præmissis inferitur ad solutionem quæstionis, nunquid Episcopus pœnam pecuniariam laico sibi temporaliter non subiecto possit imponere. 108